

Handleiding niveau D

Lesoverzicht

Onderwerp

Protocol stranding levende grote walvissen (n.a.v. de gestrande potvissen op Texel)

Centrale strategie

verbanden (laatste keer in week 51: Serious Request)

Leerdoelen waaraan in deze les aandacht wordt besteed

Uit het referentiekader taal, domein lezen van zakelijke teksten:

- het duiden van de bedoeling van tekstgedeeltes en/of specifieke formuleringen [2F]
- het leggen van relaties tussen tekstuele informatie en meer algemene kennis [2F]
- het leggen van relaties tussen teksten [2F]
- het begrijpen en herkennen van relaties als oorzaak-gevolg, middel-doel, opsomming e.d. [3F]
- het trekken van conclusies naar aanleiding van (een deel van) de tekst [3F]
- het doel van de schrijver aangeven [3F]
- informatie in een tekst beoordelen op waarde voor zichzelf en anderen [3F]

Extra opdracht

Een fragment uit het theaterprogramma van cabarettier Pieter Derks bekijken, waarin hij de spot drijft met het walvisprotocol.

Doelwoorden voor Nieuwsbegrip XL

Dit zijn de woorden uit de D-tekst waarmee deze week online woordenschatoefeningen gemaakt kunnen worden, plus de woorden van het aanpalende niveau (C)

Niveau C	Niveau D
veel bekijks trekken het protocol de autoriteiten aanzwellen de euthanasie in staat van ontbinding verkeren vrij spel hebben lucratief potentieel de destructie	het protocol delegeren amechtig ontketenen het scenario faciliteren conform de euthanasie de leidraad stroomlijnen

Materiaal

- Voor elke leerling de tekst van deze week: 'Protocol Stranding Levende Grote Walvisachtigen';

- Selecteer de opdrachten die u deze les gaat inzetten om uw lesdoel (aanbieden van de strategie) te bereiken.
- Per leerling of per samenwerkduo/groepje de bijbehorende opdrachten.
- Zorg dat elke leerling ten minste twee kleuren pennen/(markeer)stiften/potloden heeft (voor opdracht 1).
- Het **overzicht signaalwoorden** (te vinden op de website van Nieuwsbegrip onder de knop 'download en print', tabblad 'overig'. Kies voor het overzicht voor niveau C/D.
- Indien nodig: per leerling of per groepje het stappenplan met woordhulp op niveau D (te vinden op de website bij Download & print, tabblad Stappenplannen).
- Per duo de beslisboom uit het protocol (voor opdracht 3, achteraan deze handleiding). Eventueel kunt u de boom (ook) in kleur op het digibord projecteren.
- Enkele kopieën van het antwoordenblad (achteraan deze handleiding).
- Voor opdracht 4: de mogelijkheid om het fragment van Pieter Derks laten zien en horen: <https://www.youtube.com/watch?v=hziRCWhUmCA> (9:32 min).

Voraf

- Denk van tevoren na over de indeling van de samenwerkduo's of groepjes.
- Werkt u voor het eerst met Nieuwsbegrip? Neem dan ook de Algemene handleiding door (Download & print, tabblad Handleidingen).

Aanwijzingen bij de opdrachten

Opdrachten

Werkwijze

OPDRACHT 1

Oriëntatie op de tekst; tekst lezen met toepassing van de strategie

Klassikaal en in duo's of groepjes

Modellen

powered by

- 1) Laat de leerlingen het schuin gedrukte deel boven de tekst lezen en vraag 1 beantwoorden. Bespreek vraag 1c eventueel klassikaal.
- 2) Benoem de leesstrategie **verbanden leggen** als lesdoel en haal kort voorkennis op over deze strategie. Vorm samenwerkduo's of -groepjes en laat deze de tekst lezen. De leerlingen lezen om beurten een deel van de tekst en onderstrepen met één kleur de signaalwoorden die zij in de tekst tegenkomen. Ook schrijven zij (indien mogelijk) het verband in de kantlijn en trekken zij een pijl naar dat deel waarnaar het signaalwoord verwijst.
Voeg u eventueel bij een groepje zwakke lezers om extra uitleg te geven en loop tussentijds rond.
- 3) Deel het **overzicht signaalwoorden** uit. De leerlingen checken of zij alle signaalwoorden hebben en vullen eventueel met een andere kleur aan. Op die manier krijgt u zicht op welke signaalwoorden de leerlingen zonder hulp konden vinden.
- 4) Bespreek met de leerlingen dat er in deze tekst veel impliciete verbanden zitten. Geef eventueel een voorbeeld van een impliciet verband.
- 5) De leerlingen maken nu vraag 4a t/m 4h. Bespreek alleen de vragen waar onduidelijkheid was klassikaal na. Zie voor de antwoorden het **antwoordenblad**.

OPDRACHT 2

Woordenschat

In duo's/groepjes

De leerlingen achterhalen ieder voor zich of in tweetallen de betekenissen van de moeilijke woorden uit de tekst. Antwoorden: zie **antwoordenblad** voor de leerlingen.

OPDRACHT 3

'De diepte in'

In duo's/groepjes

De leerlingen beantwoorden de vragen naar aanleiding van de tekst. Deel voor vraag 4 de beslisboom uit (te vinden achteraan deze handleiding). Antwoorden: zie **antwoordenblad** voor de leerlingen.

OPDRACHT 4

Extra opdracht

Individueel en in duo's

Vraag aan de leerlingen of zij de cabaretier Pieter Derks kennen. Laat eventueel wat (andere!) fragmenten van Derks zien, bijvoorbeeld uit een oude aflevering van *De Wereld Draait Door*. Leg uit dat Derks vaak op een ironische manier (met lichte spot) naar de actualiteit kijkt. Laat de leerlingen de vragen doornemen en het fragment bekijken. Dit kan eventueel ook als huiswerk.

Nabespreking/ lesafronding

Besteed bij de afsluiting van de les in elk geval aandacht aan de strategietoepassing en geef ook feedback op het lezen in de groepjes. Bespreek verder alleen die vragen/opdrachtonderdelen waarvan u merkte dat veel leerlingen er moeite mee hadden, of die leuke/interessante discussies opleverden. Ga kort in op de tekstinhoud/het onderwerp; tot welke nieuwe inzichten of ideeën heeft de tekst geleid?

Antwoorden

OPDRACHT 1

- 1a. Het aanspoelen van zes potvissen op Texel (op 12 januari 2016).
- 1b. 2013
- 1c. informeren

Mogelijke antwoorden:

- 4a. Tijdens een overleg in de Tweede Kamer op 18 december 2012 zegde de minister van Economische Zaken u **daarom/om die reden** toe voor de zomer een protocol voor de stranding van levende, grote zeezoogdieren op te stellen.
- 4b. Dit gebeurt **ten eerste** aan de hand van een duidelijke beslisboom met betrekking tot de verschillende scenario's die zich kunnen voordoen.
- 4c. Een **opsomming**. Signaalwoorden als: ten eerste, ten tweede, in de eerste plaats, in de tweede plaats.
- 4d. door middel van, met behulp van, daarmee
- 4e. Dit wordt **namelijk** internationaal gezien als een uiterste grens.
- 4f. Om
- 4g. namelijk. Een reden.
- 4h. Ten slotte, tot slot, bovendien.

OPDRACHT 2

Woord	Betekenis
het protocol (r. 2)	het geheel van regels en afspraken
gedelegeerd (r. 4)	taken of werk door iemand anders laten uitvoeren, overdragen
amechtig (r. 7)	sterk hijgend, kortademig
ontketenen (r. 7)	doen losbarsten, beginnen
verhit (r. 7)	opgewonden
de instanties (r. 14)	de (overheids)instelling
toezeggen (r. 16-17)	zeggen dat je iets zeker zult doen
het kader (r. 20)	de begrenzing
faciliteren (r. 34)	aanbieden of beschikbaar stellen van (technische) hulp
conform (r. 35)	volgens, in overeenstemming met
op grond van (r. 39)	op basis van
de euthanasie (r. 41)	het op eigen verzoek laten sterven van iemand die ernstig ziek is, ondraaglijke pijn lijdt en niet meer beter kan worden
de leidraad (r. 43)	de aanwijzing hoe te handelen

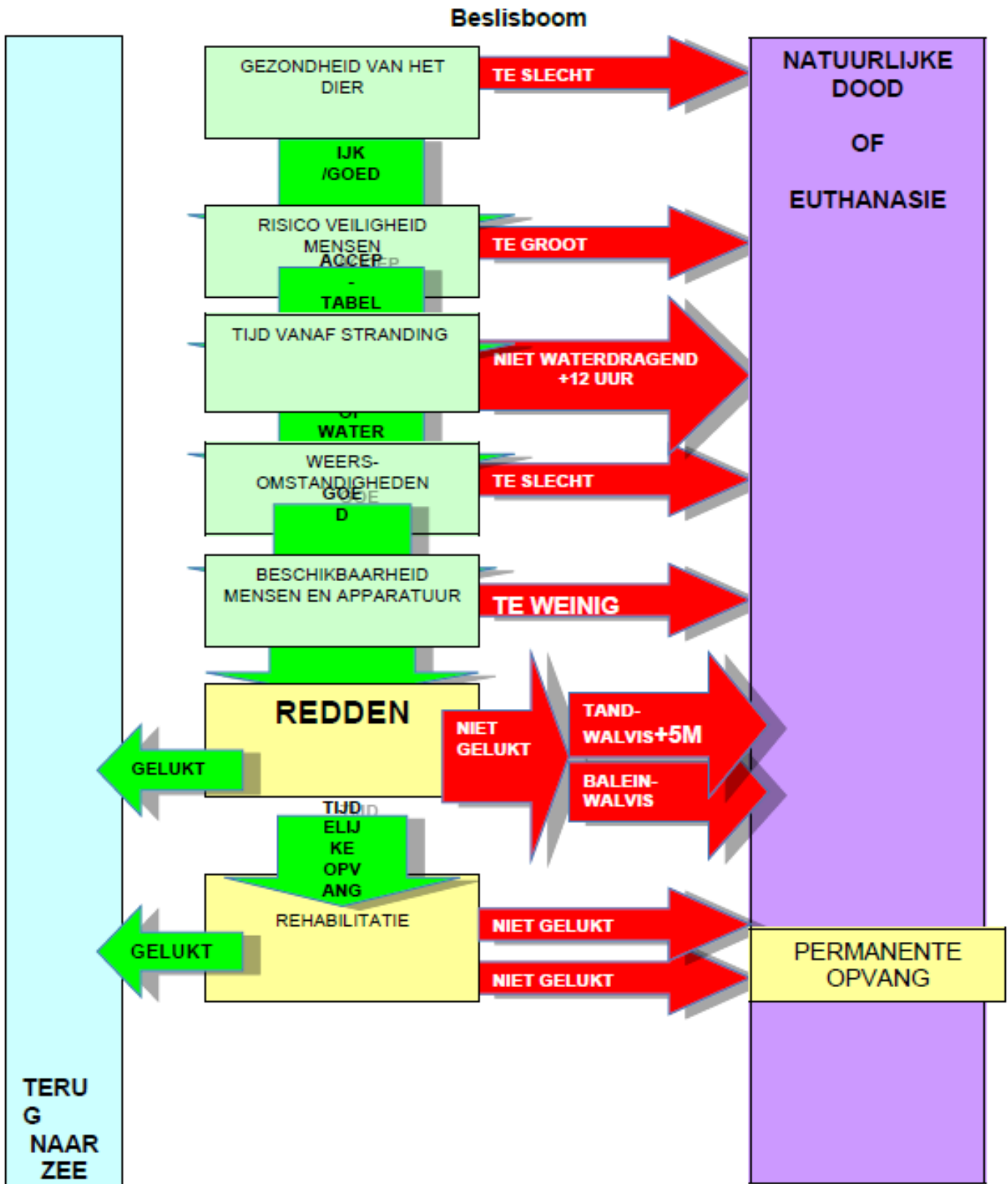
consulteren (r. 82)	om advies vragen
het concept (r. 84)	voorlopig ontwerp
stroomlijnen (r. 88)	iets zo doelmatig mogelijk organiseren

OPDRACHT 3

1. De regering.
2. Met de aanleiding.
3. Ministerie van Economische Zaken (strandingscoördinator), Rijkswaterstaat, veiligheidsregio's, provincies en gemeenten, ministerie van Infrastructuur en Milieu, Buitenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Defensie.
4. a. Eigen antwoord.
b. De kans is groter dat hij sterft. Daar gaan namelijk meer pijlen naartoe.
c. Permanente opvang
5. Dat het document nog veranderd kan worden.
6. Een bioloog die verstand heeft van zeedieren.
7. Hoe eerder het deskundigenteam gewaarschuwd wordt, hoe eerder zij ervoor kunnen zorgen dat de walvissen gered worden, bijvoorbeeld door de dieren al terug te sturen voordat ze daadwerkelijk aanspoelen.
8. Eigen antwoord. Dierenorganisaties zijn het meest waarschijnlijk.
9. Bijvoorbeeld: hoogachtend of met vriendelijke groet.

OPDRACHT 4

1. Dat het amateuristisch oogt (hij maakte dat op school ook zo).
2. Dat je dit zeker bij je moet hebben als je van huis gaat. (het tegenovergestelde is waar)
3. Hij draait het in feite om, maakt iets kleins heel groot.
4. Eerste Hulp bij Walvissen.
5. Omdat iemand heeft geschreven dat je voor schaduw moet zorgen en Pieter van mening is dat niet nauwelijks haalbaar is.
6. punt 2 en 6
7. eigen antwoord

Uit: Protocol stranding levende grote walvisachtigen, versie 1.1 (27-06-2013). Ongewijzigd overgenomen.